

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ректор

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.М. Бабаєв

2014 р.

ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 0507 Електротехніка та електромеханіка

**напряму 6.050702 Електромеханіка
(шифр дисципліни за ОПП 02.05)**

Стандарт чинний з дати затвердження

Харків - 2014

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

КАФЕДРА: економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального
розвитку

РОЗРОБНИКИ: ас. кафедри Телятник С.В.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ _____ (Димченко О.В.)

“29” 08 2014 р. протокол № 1

Схвалено **випусковою** кафедрою електричного транспорту.

Протокол від “02” 09 2014 року № 2

Завідувач випускової кафедри _____ (Далека В.Х.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена
Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ _____ (Урицький І.К.) “30” вересня 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету
електричного транспорту.

Голова Вченої ради _____ (Шпіка М.І.) “05” вересня 2014 р.,
протокол № 2

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом без
письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014

© С. В. Телятник, 2014

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економіка та організація виробництва» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку 6.050702 «Електромеханіка».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи та засоби раціонального сполучення (організації) трудових і речових компонентів сукупного виробничого процесу виготовлення продукції (надання послуг), які забезпечують безперебійність та ритмічність діяльності підприємства в конкретних умовах, виходячи з поставлених перед ним цілей та завдань.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Економічна теорія	Організація та управління на електричному транспорті
Рухомий склад електротранспорту	Ресурсозбереження на транспорті
Менеджмент у виробничій сфері	Організація та управління підприємствами міського господарства

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

ЗМ 1. Економіка підприємства.

ЗМ 2. Організація виробництва.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка та організація виробництва» є формування знань з основних розділів економіки, зокрема планування, організації і забезпечення ефективності господарювання на рівні підприємства, вивчення теоретичних засад удосконалення організації процесів праці та виробництва в просторі й часі, засвоєння навичок аналізу техніко-економічних та організаційних резервів підвищення ефективності діяльності промислових підприємств.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка та організація виробництва» є: набуття знань про особливості виробничої програми і виробничої потужності підприємства; оволодіння новітніми засобами ефективного формування пошуку ідей для конкретно поставлених завдань з творчим компонентом; оволодіння знаннями і практичними навичками удосконалення організації процесів праці та виробництва в просторі й часі; набуття уявлення про механізм і форми організації і обслуговування робочих місць, раціоналізацію трудового процесу; набуття навичок роботи з розробки плану впровадження нової продукції для конкретно поставлених завдань з творчим компонентом; прищеплення студентам

навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей розвитку практичних аспектів організації виробництва; навчання практичним навичкам роботи з нормативно-правовими документами і економічною літературою; засвоєння навичок аналізу техніко-економічних та організаційних резервів підвищення ефективності діяльності промислових підприємств; вміння застосовувати набуті знання з дисципліни у професійній діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- предмет і сутність дисципліни «Економіка та організація виробництва»;
- визначення промислового підприємства, їхню класифікацію;
- розуміти особливості виробничої програми і виробничої потужності підприємства;
- розуміти механізми і форми організації і обслуговування робочих місць, раціоналізацію трудового процесу;
- розуміти особливості калькулювання собівартості на підприємствах МЕТ;
- основні складові фінансового аспекту функціонування підприємства;
- визначення та основні відмінності між доходами і витратами підприємства.

вміти:

- розрізняти основні фонди від обігових коштів підприємства;
- застосовувати методику розрахунку показників виробничої програми підприємств електричного транспорту;
- застосовувати методи пошуку ідей для конкретно поставлених завдань з творчим компонентом;
- розробляти план впровадження нової продукції для конкретно поставлених завдань з творчим компонентом;
- проектувати процес виробництва з урахуванням вимог виробників, споживачів.

мати компетентності:

- здатність до виявлення пріоритетних факторів позитивного та негативного впливу на промислове підприємство і основи його функціонування;
- здатність виконувати розрахунок показників виробничої програми підприємств електричного транспорту;
- готовність до удосконалення організації процесів праці та виробництва в просторі й часі;
- здатність до аналізу техніко-економічних та організаційних резервів підвищення ефективності діяльності промислових підприємств;
- здатність до впровадження розроблених технічних рішень і проектів;
- готовність до робіт з нормативно-правовими документами і економічною літературою;
- здатність застосовувати засоби обчислювальної техніки для математичної обробки результатів економічної діяльності підприємства;
- здатність до калькулювання собівартості на підприємствах МЕТ;

- готовність до удосконалення форми організації і обслуговування робочих місць, раціоналізації трудового процесу.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин – 3 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економіка підприємства

Тема 1.1. Промислове підприємство і основи його функціонування

Матеріально-технічні й соціально-економічні особливості міського транспорту як галузі житлово-комунального господарства. Відмінні ознаки галузі. Вивчення методів підвищення ефективності виробництва (послуг) і поліпшення якості роботи МЕТ - важливе завдання курсу. Економіко-правові засади функціонування підприємств в Україні. Промислове підприємство як виробнича система. Показники ефективності виробництва. Класифікація факторів, що визначають рівень показників ефективності виробництва.

Тема 1.2. Виробнича програма і виробнича потужність підприємства: основні поняття, розрахунок, вплив виробничих фондів

Виробнича програма і її вимірники. Виробнича потужність. Методика розрахунку показників виробничої програми підприємств електричного транспорту. Коефіцієнт використання рухомого складу з випуску. Його значення і методика розрахунку. Експлуатаційна швидкість і заходи щодо її підвищення.

Економічна сутність основних фондів і їх роль у розвитку МЕТ. Економічне значення різних способів оцінки основних фондів, об'єктивна необхідність їх періодичних переоцінок. Поняття терміну служби й амортизаційного періоду основних фондів. Характеристика діючої системи амортизації на міському електротранспорті. Порядок використання амортизаційних фондів. Обігові кошти підприємства: теоретичні основи функціонування, вплив на виробничі показники.

Тема 1.3. Персонал підприємства і продуктивність праці

Склад і структура кадрів на промислових підприємствах. Поняття професії, спеціальності, кваліфікації. Форми підвищення кваліфікації. Методика визначення необхідної чисельності основних категорій працівників на підприємствах міського електротранспорту. Економічний зміст продуктивності праці. Методи виміру продуктивності праці й шляхи її підвищення на МЕТ. Сутність заробітної плати. Колективні й індивідуальні форми матеріального стимулювання, що підвищують зацікавленість кожного працівника у високому рівні роботи підприємства в цілому.

Тема 1.4. Фінансовий аспект функціонування підприємства

Поняття вартості й собівартості продукції. Поняття витрат виробництва. Собівартість пасажироперевезень як узагальнюючий показник роботи міського транспорту. Калькуляція собівартості, фактори, що її визначають і впливають на рівень собівартості пасажироперевезень. Резерви зниження собівартості. Тарифи і собівартість пасажироперевозок. Характеристика діючих тарифів на міські пасажирські перевезення. Прибуток підприємства міського електричного транспорту: балансовий і розрахунковий. Сутність рентабельності міського електротранспорту. Рівень рентабельності і її розрахунок.

Змістовий модуль 2. Організація виробництва

Тема 2.1. Організаційні основи виробництва

Сутність організації виробництва. Особливості організації виробництва. Виробничі процеси та їх характеристика. Поелементна організація виробництва. Основні тенденції організації обслуговуючих процесів. Раціональна організація виробничого процесу. Основні фактори скорочення тривалості виробничого процесу.

Тема 2.2. Основи наукової організації та нормування праці

Загальна характеристика наукової організації праці. Економічні, соціальні й психофізіологічні завдання наукової організації праці. Організація і обслуговування робочих місць та раціоналізація трудового процесу. Спеціалізація і оснащення робочого місця. Охорона, безпека й дисципліна праці. Основи нормування праці. Норма часу, обслуговування, виробітку, чисельності й керованості. Технологічні режими роботи устаткування і трудові нормативи. Організація та планування оплати праці. Тарифна система як основа регулювання заробітної плати працівників різних професій і кваліфікацій. Тарифні сітки і їхня побудова. Тарифно-кваліфікаційні довідники. Тарифні ставки. Система посадових окладів. Форми і системи оплати праці на підприємствах. Відрядна й погодинна форми оплати гурда, їхні різновиди й умови застосування.

Індивідуальні завдання:

- РГР.

3. Рекомендована література:

1. Герасимчук В.Г. Економіка та організація виробництва: підручник / В.Г. Герасимчук, А.Е. Розенплентер. – К.: Знання, 2007. – 678с.
2. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / О.А. Грішнова. – К.: Знання, 2010. – 559 с.
3. Гриньова В.М. Організація виробництва: Навчальний посібник.- Київ. Центр навчальної літератури. 2009.- 352 с.
4. Славута О.І. Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства: навч. посібник / О.І. Славута; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Харків: ХНАМГ, 2009. – 284 с.
5. Телятник С.В. Економіка та організація виробництва : навч. посібник / С. В. Телятник; Харк.нац.акад.міськ. госп-ва. –Х.: ХНАМГ, 2011.– 205 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен (для студентів заочної форми навчання), **диф. залік** (для студентів денної форми навчання).

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточні та підсумкові тестові завдання, захист індивідуальних завдань; питання і задачі до екзамену та заліку.

АНОТАЦІЯ

ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

Мета та завдання вивчення дисципліни – формування знань з основних розділів економіки, зокрема планування, організації і забезпечення ефективності господарювання на рівні підприємства, вивчення теоретичних засад удосконалення організації процесів праці та виробництва в просторі й часі, засвоєння навичок аналізу техніко-економічних та організаційних резервів підвищення ефективності діяльності промислових підприємств

Предмет вивчення у дисципліні – вивчення методів та засобів раціонального сполучення (організації) трудових і речових компонентів сукупного виробничого процесу виготовлення продукції (надання послуг), які забезпечують безперебійність та ритмічність діяльності підприємства в конкретних умовах, виходячи з поставлених перед ним цілей та завдань

Змістовий модуль 1. Економіка підприємства.

Змістовий модуль 2. Організація виробництва.

ABSTRACT (ANNOTATION)

ECONOMICS AND ORGANIZATION OF PRODUCTION

Purpose and tasks of the discipline studying – forming knowledge from fundamental sections of economics, particularly planning, organization and providing economic activity efficiency on the level of an enterprise, studying theoretical foundations of improving organization of labor and production processes in time and space, mastering techniques of analyzing technical, economic and organization reserves of industrial enterprises activity efficiency increase

Studying subject in the discipline – studying methods and ways of rational combination (organization) of labor and material components in aggregate production process providing stability and rhythmicity of an enterprise activity under real conditions coming from set purposes and tasks

Contents modules 1. Economics of an enterprise

Contents modules 2. Production organization

АННОТАЦИЯ

ЭКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОИЗВОДСТВА

Цель и задачи изучения дисциплины – формирование знаний основных разделов экономики, в частности планирования, организации и обеспечение эффективности хозяйствования на уровне предприятия, изучение теоретических основ усовершенствования организации процессов труда и производства в пространстве и времени, усвоение навыков анализа технико-экономических и организационных резервов повышения эффективности деятельности промышленных предприятий

Предмет изучения в дисциплине – методы и средства рационального соединения (организации) трудовых и вещевых компонентов совокупного производственного процесса изготовления продукции (предоставление услуг), которые обеспечивают бесперебойность и ритмичность деятельности предприятия в конкретных условиях, исходя из поставленных перед ним целей и задач.

Содержательный модуль 1. Экономика предприятия.

Содержательный модуль 2. Организация производства.